

Znanstveni skupovi Rijeka i Riječani u Medicinskoj povjesnici 2000. - 2016.

Doričić, Robert; Eterović, Igor

Source / Izvornik: **Acta medico-historica Adriatica : AMHA, 2017, 15, 19 - 24**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:967521>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Medicine - FMRI Repository](#)

ZNANSTVENI SKUPOVI RIJEKA I RIJEČANI U MEDICINSKOJ POVJESNICI 2000. – 2016.

SCIENTIFIC CONFERENCE RIJEKA AND ITS CITIZENS IN MEDICAL HISTORY 2000–2016

Robert Doričić*, Igor Eterović*

SUMMARY

This paper presents the form and content of the sixteen scientific conferences “Rijeka and its Citizens in Medical History” (“Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici”) which were held in the period between 2000 and 2016 according to the archive data of the conference organizer Croatian Scientific Society for the History of Health Culture. It presents data about the beginning of science convention, some its organisational features and the number of participants. A total of 315 presentations, whose abstracts were published in individual conference’s abstract books, were given at the sixteen conventions by 463 participants from Croatia and abroad. It is emphasized that the great number of the papers printed in extenso are published in the journal AMHA – Acta medico-historica Adriatica. Summarised quantity data on the number of presented papers, number of presenters and number of co-authored papers are given. Finally, a review of the significance of this convention within the regional, national and international aspect is given.

Keywords: “Rijeka and Its Citizens in Medical History”; Croatian Scientific Society for the History of Health Culture; history of medicine; scientific conference; Rijeka; Croatia.

* Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Hrvatska.

Adresa za dopisivanje: Robert Doričić, Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Ul. Braće Branchetta 20, 51000 Rijeka.
E-pošta: robert.doricic@medri.uniri.hr.

Jedna je od najznačajnijih aktivnosti u dugom postojanju Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture organizacija godišnjega znanstvenog skupa *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici*. Uz glavnu temu istaknutu već u nazivu, na ovim se skupovima predstavljaju i slobodne teme iz povijesti medicine drugih područja, pa i izvan državnih granica, čineći skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici* jedinim tradicionalnim povijesnomedicinskim skupom s međunarodnim sudjelovanjem u Hrvatskoj.

Skup je prvi put organiziran u listopadu 2000., a dosad ih je održano šesnaest. Na njima je, zaključno s 2016., sudjelovalo gotovo pet stotina domaćih i stranih sudionika, predstavljajući rezultate povijesnomedicinskih i srodnih istraživanja, u čijem je fokusu bila riječka medicinska povijest, ali i povijest šireg okružja, kao i povijesnomedicinske teme iz drugih područja Hrvatske te susjednih zemalja – Bosne i Hercegovine, Slovenije i Srbije. Ovdje donosimo sumarni pregled svih dosadašnjih skupova.¹

Idejni začetnik skupa i njegov dugogodišnji glavni organizator i najveći promotor aktualni je predsjednik Društva prof. dr. Ante Škrobonja. Od samih početaka institucionalnu podršku skupu daje Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, matična ustanova na kojoj je prof. dr. Škrobonja, sve do umirovljenja 2009., bio redovni profesor Povijesti medicine i Povijesti dentalne medicine.² Nakon prvoga skupa održanog u Hrvatskom kulturnom domu i Hrvatskoj čitaonici na Sušaku, idućih je godina upravo riječki Medicinski fakultet bio, gotovo bez iznimke, domaćin skupa.³ Skup se tradicionalno održava u posljednjem trimestru godine. Njegovu je vrijednost prepoznala i lokalna zajednica te skup od samih početaka uživa pokroviteljstvo Grada Rijeke, a od 2005. i Primorsko-goranske županije. Tijekom godina, osim tih pokrovitelja, održavanje skupa novčano je potpomoglo Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Jednokratno ili više puta organizaciju skupova potpomogli su i Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,

¹ Ovaj se pregled dijelom temelji na sumarnom prikazu prvih deset godina znanstvenoga skupa *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici*, čiji su rezultati predstavljeni u: Igor Eterović (ur.), *Znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“ 2000. – 2009.: Zbornik sažetaka izlaganja s kazalom imena i uvodnom studijom*, Biblioteka AMHA, vol. 8., HZDPZK, 2011., i Igor Eterović, *Science convention „Rijeka and Its Citizens in Medical History“; 2000–2009 – history of medicine as a component of scientific visibility*, AMHA – Acta medico-historica Adriatica, 2011; 9(1), str. 9–18.

² Prof. dr. sc. Ante Škrobonja predsjednik je i Organizacijskog odbora skupa u kontinuitetu, osim 2014. kada je predsjednik Organizacijskog odbora bio prof. dr. sc. Amir Muzur. Te je godine prof. dr. Škrobonja bio počasni predsjednik skupa.

³ Domaćin znanstvenog skupa *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici* 2011. bio je ujedno i jedan od suorganizatora skupa *Teologija u Rijeci – područni studij Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, a skup 2016. održan je u Državnom arhivu u Rijeci.

Zaklada Sveučilišta u Rijeci i Riječka nadbiskupija te sponzori iz privrednog sektora – HŽ Infarstruktura d.o.o., Jadran galenski laboratorij d.d., Luka Rijeka d.d., Ljekarna *Jadran*, Poliklinika *Medico* i drugi.

Iako je glavna tema već sadržana u njegovu prepoznatljivom naslovu, skup je tijekom više godina uz slobodne teme imao i sekcije koje su, prigodno, upućivale na važne povijesne obljetnice te obljetnice istaknutih znanstvenika, zdravstvenih djelatnika ili pak obljetnice zdravstvenih ustanova. Takvim prigodničarskim temama, koje su bile istaknute i u nazivu skupa, bile su posvećene njegove posebne sekcije. Tako je 2002. skup bio posvećen riječkom ginekologu i opstetričaru, izumitelju vakuum-ekstraktora Viktoru Finderleu, tri godine poslije središnja tema skupa bila je povijest zdravstvene edukacije u Rijeci prije osnivanja riječkoga Medicinskoga fakulteta 1955. Sljedeće je godine skup tematizirao doprinos Nikole Tesle medicinskoj znanosti, a 2007. bio je posvećen istaknutim profesorima riječkoga Medicinskog fakulteta Valteru Rukavini, Stjepanu Urbanu i Zvonimiru Sušiću. Skup održan 2010. nosio je naziv *Riječko ljekarništvo i privatna medicinska praksa u XXI. stoljeću: uspjeh utemeljen na bogatoj tradiciji*. Središnja tema skupa iduće godine bili su *Medicinski elementi u sakralnoj baštini na području Riječke nadbiskupije*. Skup iz 2012., koji je ujedno obilježen desetom godišnjicom izlazenja znanstvenoga časopisa *Acta medico-historica Adriatica*,⁴ nosio je naziv *1912. u Rijeci i Sušaku: uporišta za zdravstveni turizam i sportsku medicinu*. Sljedeće godine skup je tematizirao utjecaj prometnog razvitka na razvoj riječkog zdravstva, a 2014. naslovljen je *Medicina i rat: humanost u nehumanosti*, čime je obilježena stota obljetnica početka Prvoga svjetskoga rata.

Znanstveni skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici* u svojem je gotovo dva desetljeća dugom kontinuitetu omogućio predstavljanje zavidnog broja povijesnomedicinskih i srodnih tema. Time je dao znatan doprinos boljem poznavanju zdravstvenih prilika Rijeke i šire okolice u prošlosti, upotpunjavanju biografskih podataka istaknutih nositelja medicinske profesije, poznavanju sustava organizacije zdravstvene zaštite na tom području, ali i puno šire, uključujući otkrivanje segmenata medicinske prošlosti i u drugim područjima domovine i izvan nje. S druge su pak strane u okviru slobodnih tema predstavljene relevantne informacije koje su nerijetko davale nužnu kontekstualnu podlogu za bolje razumijevanje društvenih prilika u kojima se u prošlosti razvijala i djelovala riječka medicina, kao i medicina

⁴ Više o ovoj središnjoj znanstvenoj publikaciji Hrvatskoga znanstvenog društva, u kojoj je objavljen najveći broj priloga predstavljenih tijekom godina na skupu *Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici*, vidi više u sumarnom pregledu Igora Eterovića u ovom svesku.

šireg područja i drugo, što zbog kratkoće ovoga priloga nije moguće posebno istaknuti.

Na temelju analize knjižica sažetaka i programa održanih skupova može se zaključiti da je na šesnaest znanstvenih skupova sudjelovalo 514 autora, odnosno suautora, te da je predstavljeno 315 referata. Brojnošću predstavljenih radova i autora izdvaja se skup održan 2012. godine. Taj je, trinaesti po redu, znanstveni skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesnici* ujedno bio i najveći dosad. U cjelokupnoj dosadašnjoj organizaciji skupova, najmanje je izlaganja predstavljeno na skupu koji je održan desetljeće prije, 2002. godine.⁵

Tablica 1. Broj prijavljenih autora, sudionika, izlaganja i vrste suatorskih izlaganja.

Godina	Autori (sudionici) ⁶	Izlaganja	Individualna izlaganja	Dva suautora	Tri suautora	Četiri ili više suatora
2000.-2009. ⁷	257 (239)	174	115	37	20	2
2010.	35 (34)	20	12	4	3	1
2011.	43 (36)	25	11	11	2	1
2012.	58 (51)	30	14	9	3	4
2013.	47 (38)	24	7	11	6	0
2014.	48 (41)	28	16	5	6	1
2015.	-	-	-	-	-	-
2016.	26 (24)	14	8	2	2	2
Ukupno	514 (463)	315	183	79	42	11

Osim brojnošću radova, aflijacije autorica i autora koji su sudjelovali na skupu u proteklih šesnaest godina njegova održavanja pokazuju heterogen stručni profil sudionika, čime je već od samih početaka skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesnici* poprimio multidisciplinarni karakter. Upravo takvim obilježjem ovaj skup pruža idealnu priliku da se na njegovim raspravama,

⁵ Vidi I. Eterović, *Science convention...*, n. d., str. 13.

⁶ U zagradama je naveden broj sudionika skupa tako da su iz ukupnog broja autora izlaganja na skupu izdvojeni oni suautori koji su na skupu navedeni kao suautori u više od jednog izlaganja.

⁷ Za detalje v. Tablica 1. u: I. Eterović, *Science convention...*, n. d., str. 13.

polazeći iz različitih profesionalnih perspektiva, promišljaju predstavljene povijesnomedicinske teme.

No prilika za raspravu bilo je i u trenucima neformalnog druženja koje je u sklopu programa više puta organizirano za sudionike skupa. Itinerari znanstveno-stručnih izleta, koje je domaćin organizirao na području Hrvatskog primorja, Liburnije i Istre, imali su za cilj, uz druženje i jačanje suradničkih mreža, upoznati sudionike skupa s bogatim kulturno-povijesnim nasljeđem Rijeke i šire okolice, ponajprije kroz prizmu povijesnomedicinskog promišljanja materijalne i nematerijalne baštine. Tako je primjerice 2006. organiziran posjet Humu i Roču, a sljedeće godine sudionici skupa posjetili su Kastav. Posjet dvama drugim srednjovjekovnim liburnijskim gradićima, Lovranu i Mošćenicama, organiziran je 2012., a iduće je godine organiziran znanstveno-stručni izlet *Putevima škrljevske bolesti* koji je uključivao posjet Bakru, Škrljevu i Kraljevici.

Znanstveni skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesnici* zasigurno je obilježio djelovanje Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture u posljednja dva desetljeća. Treba posebno istaknuti da su sudionici skupa, istražujući i otkrivajući segmente prošlosti grada Rijeke (makar su ta istraživanja i predstavljene teme u većoj mjeri na samim počecima organiziranja skupa bila usmjerena na prošlost jedne profesije u gradu i okolici), istodobno upozoravala na važnost širega riječkog područja kako u okviru profesijske tako i regionalne, nacionalne i nadnacionalne povijesti. Pritom su na skupu predstavljena istraživanja ujedno donosila jasne potvrde o pripadnosti ovoga područja europskom i mediteranskom kulturološkom krugu. Isto tako, njegovanje od samih početaka suradnje te tradicionalni odaziv znanstvenika iz susjednih zemalja i sudjelovanje na skupu otvara mogućnost za znanstveni dijalog i bolje razumijevanje multikulturalnosti, koji ovaj grad obilježava stoljećima. Stoga se na kraju može slobodno reći da znanstveni skup *Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesnici* odražava duh grada u kojem se održava i čije ime s pravom nosi u svom nazivu.

SAŽETAK

U radu se kratko predstavljaju forma i sadržaj svih šesnaest dosad održanih znanstvenih skupova Rijeka i Riječani u medicinskoj povijesnici održanih od 2000. do 2016., prema podacima iz arhive njihova organizatora Hrvatskoga znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture. Prikazuju se podaci o počecima znanstvenog skupa, nekim njegovim organizacijskim obilježjima i broju sudionika. Na šesnaest su skupova 463 sudionika iz Hrvatske i inozemstva predstavila 315 izlaganja čiji su sažeci objavljeni u pojedinačnim zbornicima

skupova. Ističe se da je velik broj radova in extenso objavljen upravo u časopisu AMHA – Acta medico historica Adriatica. Donose se sumarni kvantitativni podaci o broju izlagača, izloženih radova i suautorskih uradaka. Zaključno se nudi osvrt na značenje ovog skupa u regionalnom, nacionalnom i međunarodnom pogledu.

Ključne riječi: povijest medicine; znanstveni skup; Rijeka; Hrvatska.

POPIS IZVORA I LITERATURE

1. Doričić, Robert (ur.), 12. znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“: Zbornik sažetaka, Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture, Rijeka, 2011.
2. Doričić, Robert (ur.), 13. znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“: Zbornik sažetaka, Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture, Rijeka, 2012.
3. Doričić, Robert (ur.), *Medicina i promet: iskoraci riječkog zdravstva potaknuti razvitkom prometa* – 14. znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“: Zbornik sažetaka, Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture – Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci – Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci – HŽ infrastruktura d.o.o. – Luka Rijeka d.d., Rijeka, 2013.
4. Doričić, Robert (ur.), *Medicina i rat: humanost u nehumanosti u povodu stote obljetnice početka prvoga svjetskoga rata* – 15. znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“: Zbornik sažetaka, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture – Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci – Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci – Državni arhiv u Rijeci, Rijeka, 2014.
5. Eterović, Igor, „Science convention „Rijeka and Its Citizens in Medical History“; 2000–2009 – history of medicine as a component of scientific visibility“, *AMHA – Acta medicohistorica Adriatica*, 2011; 9(1), str. 9–18.
6. Eterović, Igor (ur.), *Znanstveni skup Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici 2000.-2009: Zbornik sažetaka izlaganja s kazalom imena i uvodnom studijom*, Biblioteka AMHA, vol. 8, HZDPZK, 2011.
7. Petaros, Anja – Salopek, Igor (ur.), 11. znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“: Zbornik sažetaka, Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture, Rijeka, 2010.
8. *Pozivnica: 16. znanstveni skup „Rijeka i Riječani u medicinskoj povjesnici“*, Hrvatsko znanstveno društvo za povijest zdravstvene kulture – Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci – Državni arhiv u Rijeci, Rijeka, 2016.